

Smittämnen/agens – symtom, inkubationstid och varaktighet

KRÄKNINGAR DOMINERAR - ÖVRE GASTROINTESTINALA SYMTOM

Vanligaste inkubationstid (intervall)	Varaktighet	Symtom	Smittämne/agens
2-4 h (1-5 h)	1-1,5 d	Illamående, kräkning, magsmärtor, ibland diarré	<i>Bacillus cereus</i> (kräkvariant)
2-4 h (1-6 h)	1-2 d	Illamående, kräkning, magkramp, ibland diarré	<i>Staphylococcus enterotoxin</i>
1,5 d (0,5-2 d)	1-2 d, ibland längre	Illamående, kräkning, diarré, buksmärtor, huvudvärk, yrsel, feber	Norovirus (Calicivirus)
2-4 h	1 d	Illamående, magsmärtor, kräkning, diarré	Vissa giftiga svampar

h=timmar; d=dygn; v=veckor; Gult=de vanligast förekommande utbrotten i Sverige.

DIARRÉ DOMINERAR - NEDRE GASTROINTESTINALA SYMTOM

Inkubationstid (intervall)	Varaktighet	Symtom	Smittämne/agens
8 h-16 h	1-1,5 d	Diarré, illamående, magsmärtor	<i>Bacillus cereus</i> (diarrévariant)
10-12 h (8 h-1 d)	1-2 d	Diarré, illamående, magsmärtor, ibl. kräkning och feber	<i>Clostridium perfringens</i>
10-12 h (10 h-3 d)	3-4 d	Vattnig diarré, illamående, magsmärtor, kräkning, ibl. feber	EPEC
0,5-2 d (6 h-3 d)	Dygn till veckor	Diarré, magsmärtor, illamående, feber, kräkning	<i>Salmonella</i>
1,5 d (0,5-2 d)	1-2 d, ibland längre	Illam., kräkning, diarré, buksmärtor, huvudvärk, yrsel, feber	Norovirus (Calicivirus)
2-3 d (1-7 d)	Dygn till veckor	Diarré (ibl. b), magsmärtor, feber	<i>Shigella</i>
2-4 d (2-8 d)	Dygn till veckor	Diarré (ibl. b), magkramp. Ibland illamående, kräkning	EHEC
2-5 d (1-10 d)	Dygn till veckor	Diarré (ibl. b), magsmärtor, illamående, feber, kräkning	<i>Campylobacter</i>
2-7 d (1-10 d)	Dygn till veckor	Diarré, kräkningar, buksmärtor (kan dominera)	<i>Yersinia</i>
0,5-4 h	Upp till 3 d	Diarré, kräkning, illamående	Algtoxin (DSP)
8 h-1 d		Vattnig diarré och kräkning. Leverskador	Vissa giftiga svampar
12 h-2 d (4 h-4 d)	Dygn till veckor	Vattnig diarré, magsmärtor. Ibl. illamående, kräkning, feber	<i>Vibrio parahaemolyticus</i>
2-7 d (2-14 d)	Dygn till veckor	Vattnig diarré, magsmärtor, illamående, huvudvärk, feber	<i>Cryptosporidium</i>
1-2 v (4 d-3 v)	Veckor till	Diarré, illamående, magsmärtor,	<i>Giardia lamblia</i>

	mån.	vikt förlust	
--	------	--------------	--

H = timmar; d = dygn; v = veckor; Gult = bland de vanligast förekommande utbrotten i Sverige. ibl. B = ibland blodig.

ALLERGILIKNANDE SYMTOM

Vanligaste inkubationstid	Varaktighet	Symtom	Smittämne/agens
<1 h	<1 d	Brännande känsla i mun och hals, huvudvärk, rodnad i ansiktet, hjärtklappning, oro i kroppen. Ibland diarré, magont, andningsbesvär	Histamin

h=timmar; d=dygn; v=veckor; Gult=de vanligast förekommande utbrotten i Sverige.

SYNRUBBNINGAR, YRSEL, HALLUCINATIONER, DOMNINGAR - NEUROLOGISKA SYMTOM

Inkubationstid	Varaktighet	Symtom	Smittämne/agens
0,5-2 h		Läppar och mun domnar, stickande känsla i fingertoppar och tår, talsvårigheter, andningsförlamning	Algtoxin (PSP)
0,5-2 h		Hallucinationer, förvirring, svettningar. Ibland magbesvär	Vissa giftiga svampar
2 h-8 d	Dagar till månader	Illamående, kräkningar, yrsel, trötthet, dubbelseende, halsont, talsvårigheter, andningsförlamning.	<i>Clostridium botulinum</i> toxin

h=tim; d=dygn; v=veckor

INFLUENSALIKNANDE SYMTOM

Vanligaste inkubationstid (intervall)	Varaktighet	Symtom	Smittämne/agens
Blodförgiftning: 1-5 d (1 d-2 v) Hjärnhinneinflammation: 1-2 v (1 d-2 v) Gravida: 2-3 v (2-10 v)*	Dagar till veckor	Feber, frossa, huvudvärk, yrsel, ledsmärtor. Hjärnhinneinflammation, blodförgiftning. Drabbar främst människor med nedsatt immunförsvar, bland annat gravida, svårt sjuka och äldre personer. Hög dödlighet	<i>Listeria monocytogenes</i> (invasiv)
3 – 7 d		Illamående, kräkning, huvudvärk, trötthet, frossa. Njurskador.	Vissa giftiga svampar
4 v (2 – 6 v)	Veckor till månader	Feber, illamående, ibland kräkning. Trötthet, dålig matlust. Ibland gulhet i huden.	<i>Hepatit A virus</i>

h=tim; d=dygn; v=veckor; md=median; Gult=de vanligast förekommande utbrotten i Sverige *Goulet et al., BMC Infectious Diseases 2013, 13:11.

Källor: Folkhälsomyndigheten, 1177, Smittskyddsläkarföreningens smittskyddsblad, WHO Outbreak Investigation guideline, Livsmedelsverket.